

MARIBORSKI DELAVEC

Neodvisen političen list.

Naročnina znaša:

Z dostavljanjem na dom ali po pošti K 4'50 mesečno, četrtletno K 13'50, polletno K 27'—, celoletno K 54'—
Če si pride naročnik sam v upravništvo po list: Mesečno K 4'—, — Inzerati po dogovoru.

List izhaja vsak delavnik po 5. uri popoldne z datumom drugega dne.

Posamezna številka stane 20 vin.

Uredništvo in uprava:

Narodni dom (vhod iz Kopališke ulice)

Telefon št. 242.

Opomin z meje.

Jugoslovanska socialno-demokratska stranka je v našem narodnem predstavništvu stopila v opozicijo. Njeni pristaši so izstopili iz centralne vlade, kakor tudi iz vseh pokrajinskih vlad. Toda tudi Slovenska ljudska stranka se približuje opozicijskemu stališču. Z nekako sumljivo simpatijo zagovarja ljubljansko glasilo Slovenske ljudske stranke opozicijo socialistov ter pripominja, da bo ta danes še skromna opozicija rastla.

Ne bomo preiskovali vzrokov, ki so privedli ti dve stranki v opozicijo. Eno pa smemo naglasiti. V Ljubljani menda veste, kako se moramo na naši severni meji boriti, da si jo ohranimo. Nemci, renegati in Italijani delajo pod eno odejo. Po mariborskem, po ptujskem okraju, po Koroškem razvijajo najhujšo agitacijo, da bi zapeljali naše slovensko ljudstvo v mreže Nemške Avstrije.

Letalci dan za dnevom obiskujejo slovenske kraje ter osrečujejo naše prebivalstvo z letaki, v katerih sramote našo državo, našo vlado. In če čitamo

tamo nekatere članke naših opozicijskih slovenskih listov v Ljubljani, se nam nehote vzbujajo bojazen, da ne bodo naši narodni nasprotniki in hujšakači na naših mejah izrabili teh za zdaj neumestnih izlivov opozicijske razburjenosti napram centralni vladi in upravi v svoje nepoštenne svrhe.

Imamo lastno državo, nimamo pa še določenih mej. Razpravljajo še o naših najvažnejših, najrodovitnejših krajih, o naših najboljših bratih. V nevarnosti je bodočnost naše ožje domovine, Slovenije. In v teh resnih trenutkih se naši politiki, ki so deloma v Ljubljani, deloma v Beogradu, pripravljajo za strogo strankarska in osebna vprašanja.

Resno pozivljemo te kroge, da odlože to svojo politiko, te svoje osebne interese vsaj toliko časa z dnevnega reda, da bodo pod streho našega težko priborjenega doma zgrajene tudi stene.

Ne prosimo, pač pa zahtevamo v interesu našega naroda, da naš resni opomin vpoštevajo oni, na katere je naslovljen.

Berači.

Gostilničar Peter, pretkana kočevska glava, se ni hotel zameriti nikomur, najmanj pa svojim gostom. K temu ga sicer ni navajal demokratizem, pač pa lastni dobiček.

Gostilniški prostori so bili, kakor je večkrat sam zatrjeval, prav po nebeškem vzgledu urejeni. Nad vratmi gostilniških prostorov so se šopirili napisi: »Za deželane«, »Za delavce«, »Za gospodo«.

On se je seveda najraje mudil v sobi »za gospodo«. Semkaj je zahajalo po večini samo cesarsko uradništvo in tega je čislal Peter nad vse. Kako pa tudi ne? Saj so bili to vendar gospodje, da jih je bilo veselje pogledati. Krasno oblečeni, lepo rejeni in uživali so ugled, da se je čutil navaden človek srečnega, ako je mogel z njimi malo bolj prijateljsko občeati.

Peter jih je ljubil in jim postregel, kakor je najbolje vedel in znal. Imeli so pogrnjene mize, katere so dičili vedno sveži šopki bujnih cvetlic, jedli in pili so iz ličnejših posod kot drugi gostje, dasiravno je bila cena ista in je moral gost v sobi »za deželane« ali »za delavce« pri plačevanju enako globoko poseči v žep kot gostje v sobi »za gospodo«.

No, pa kakor rečeno, tedaj še niso pojmovali demokratizma ne Peter in ne njegovi gostje, zlasti v sobi »za gospodo«. Med delavci se je pač čul včasih kak vzklík nezadovoljstva, a bil je vdušen pri lastnem omizju. Čutili so se srečne eni kot drugi, kajti bili so uverjeni, da imajo vse to, kar se jim spodobi in kar jim po stanu pripada. Gospodje so s Petrom vred mislili, da so oni vodilni in odločilni faktor v gostilni kot v vsem javnem življenju. Delavci so bili, z malimi izjemami, mnenja, da nimajo veljavne besede, marveč samo roke, ki pa se morajo sukati po zapovedi in povelju njih gospodarjev. Kmetje in deželani pa so čutili, da ne spadajo v mestno družbo in se ne morejo enačiti ne enim ne drugim.

Življenje je potekalo enakomerno dalje. Dan je bil podoben dnevu. Gostje so zasedali svoje prostore in si iskali ondi razvedrila in zabave, katero so našli nekateri v igranju, drugi v petju, tretji v pogovorih, četrti pa zopet edino le v pijači. Peter pa si je mel roke in zadovoljno spravljal masten izkupiček.

Tedaj pa so cesarski gospodje, siti puste vsakdanjosti, želeli si krvave zabave in razvedrila, odprli zakleta vrata cesarske mučil-

Kratek odgovor ptujskim izdajicam.

Pek Ornig iz Ptuja, ki mu je pričelo najbrže v Gradcu kruliti po želodcu in drugi tiči okoli umrlega »Štajerca« so naenkrat znašli, da so »dragi narodnjaki«. Izdali so letak, ki se je pa zakasnil za nekaj tednov, kajti iziti bi moral na pustni torek. Dasi se ne izplača odgovarjati na izbruhe teh bankroterjev, hočem vendar v istem tonu, kot ga ima letak, malo te tiče poščegetati.

Prvo vprašanje je: »Imamo-li lastno gospodarstvo?«

Odgovarjam, da veliko solidnejše in boljše, kot Nemška Avstrija. Kdor ne verjame, naj pogleda, kako žive ljudje v Gradcu in na Dunaju in kako pri nas. Tiste tovarne, ki jih našteva, bomo pokupili mi z našim denarjem, Nemška Avstrija pa naj kje kaj kupi s svojimi vojnimi posojili ali pa s tistim papirjem, ki ga izdajajo banke, da celo že mesta, tako da kmalu noben človek tega denarja sploh sprejeti ne bo mogel.

Drugo vprašanje: »Kam naj prodajamo svoje pridelke: v Beograd, Zagreb?«

Prvič bomo sami še dosti dolgo, vse sami pojedli, kvečjemu kake odpadke bomo prodali Nemški Avstriji, pa še te le za suho zlato, pozneje bomo pa prodajali to tja, kjer se bo bolje plačalo, seveda ne za tak tramvaj-papir, kot ga ima Nemška Avstrija.

Tretje vprašanje: »Zakaj so pa pri nas meje v Nemško Avstrijo zaprte?«

nice ter pustili v svet strašnega, krvi in žrtev željnega zmaja. Planila je sestradena in divja zver med mirno množico in sestradala ter podivjala tudi njo.

Peter je ostrmel, a ostrmeli so tudi njegovi gostje. Kaj to zdaj? Red je skočil s tira, ga bo li mogoče še kdaj spraviti v staro smer? Peter je premišljeval vse to ni sklenil, da se lačni zmaj nikakor ne sme sititi na njegov račun. Niso se sitili njegovi gostje, čemu bi se sitil zmaj, ki je vdrl proti njegovi volji na plan?

Divjala je pošast, morila in plenila vse na okrog ter se kopala v solzah nesrečnih žrtev, a gospodje na cesarskem d. oru so se naslajali nad tem početjem v dobri veri, da jim ne zmanjka vrvi, na kateri so imeli privezano to ostudno pošast. Dolgo se niso navžili te šale in zabave, pošast pa se je redila in postajala grozovitejša in drznejša dan za dnem.

Gostilničar Peter ni hotel ostati za njo, sledil je njenim lastnostim, dasiravno je bila ena gnusnejša od druge. Gostje so jih morali radi ali neradi občutiti in vpoštevati.

Soba »za gospodo« se je jela najprej prazniti, kajti računi niso šli skupaj. Uradniški stan, nekdan čislani in spoštovan, postal je stan siromakov, stan beračev. Veliko je bilo trp-

Odgovor: Samo zato, da Nemška Avstrija gleda, kako mi dobro živimo in da vsem Orni-gom kruli po želodcu, potem zato, da bodo naši ljudje sami še vedno bolj dobro živeli in pa za-to, ker bomo kmalu nemškoavstrijski denar skoz okna metali, ker ne bo nič vreden. Naši ljudje, ki so bili doslej viničarji in hlapci pri nemškutarijih, bodo postali gospodarji, došednji trgovci, uradniki in inženirji, ki so bili pa pri nas kot nemškutariji izgnani, bodo postali pa šribarji, če jih bo kdo rabil. Kapito, g. Ornig?

Četrto vprašanje: Ali mislite, da državj SHS ne bomo plačevali davšine?

Odgovor: Mi bomo vsi tako bogati, da bomo tisti mali davke igraje in brez obotavljanja plačevali, ker naša država ne bo imela veliko potreb in ker bomo imeli bogate zaveznike, Amerikance, Francoze in Angleže. Bog nas varuj pa pred davkom v Nemški Avstriji! Ali še zdaj ne veste vi graški in štajercijanski nemškutariji, da ste bili v vojski tepeni in da kdor je tepen, je še vedno »gor« plačal? Ali nič ne veste, zakaj pri vas bolševiki zažigajo mestna in kmečka posestva in da imate vi več judovskih ministrov, ki jih morate plačevati, kot je pri nas vseh okrajnih glavarjev skupaj?

Ali mislite, da smo še vedno tako neumni, kot takrat, ko še nismo smeli brati svojih časopisov in smo vse verjeli Ornigu itd? O zdaj vemo, kaj se godi po svetu in ne hodijo zastoj k nam beračit vaši bogati nemški Avstrijci.

K z a d n j e m u : Le ostanite vi še naprej Štajerci, ne hodite k nam beračit, to se ne spodobí za inženere itd., naj vas le redi Nemška Avstrija, ki je tako bogata, nas pa lepo pustite v miru, ker smo sami kmetje. In Srbi so tudi vsi samo kmetje, zato bomo pa »kúp držali« proti vsem izgnanim pekom, inženjerem in drugi taki gospodi. — Zbogom, gospod Ornig! —

Slovenski kmet iz marenberskega okraja.

Političen pregled.

Nemške nasilnosti na Koroškem. LDU. Ljubljana, 28. marca. Uradno poročajo: V Grebinju na Koroškem je sedaj okoli 30 mož nemško-avstrijskega vojaštva, častnikov pa je 8—10. Štacijski poveljnik pa je stotnik Skalka. V Focensdorfu je tudi majhna posadka kakih 20 mož, ki spadajo pod Grebinj. V Vograh je 80—100 vojakov. Med nemškimi vojaki je taka nediscipliniranost, da so pretepi na dnevnem redu. Sredi februarja t. l. so nemške

tolpe naposled začele pretepati svoje lastne oficirje. Neki nadporočnik in praporščak sta bila ranjena. Naše slovensko prebivalstvo so Nemci internirali in ni smelo iz hiše. Še le kasneje so jim dovolili, da se smejo prosto gibati. Vendar se pa iz Grebinja ne sme nihče odstraniti. Na »Nar. domu« so imeli napisano: »Naznanja se, da so Nar. dom zasedli republikanci in da začasno nima nihče pravice upravljati poslopja. Duhovniki (Pfaffen) nimajo do poslopja niti do ene opeke nobene pravice več.« Nato je dala občina še nastopno objavo nalepiti: »Naznanja se, da je na povelje štac. poveljništva vstop v to poslopje vsem, ki ne stanujejo notri, prepovedan.« — Ko je bila ameriška komisija v Grebinju, so dali Nemci poprej razglasiti, da bo vsak Slovenec, ako bi skušal priti v dotiko s to misijo, takoj interniran. In faktično so nato več oseb aretirali.

Naš poslanik v Washingtonu. LDU. Beograd, 26. marca. (JDU.) Iz Washingtona poročajo z dne 8. marca: Pomočnik državnega tajnika za zunanje posle Zedinjenih držav severoameriških je predsedniku Wilsonu v Washingtonu predstavil novoimenovanega poslanika kraljestva Srbov, Hrvatov in Slovencev v Washingtonu, dr. Slavka Gruiča. Poslanik je izjavil, da je srečen, ker stopa v redne zveze z ameriško vlado v času, ko slavijo zavezniki zmago in je izvršeno ujedinjenje naroda Srbov, Hrvatov in Slovencev. Dr. Gruič je sporočil globoko zahvalo svoje vlade, za gmotno in moralno pomoč ameriške vlade in za priznanje naše kraljevine. — Predsednik Wilson je pozdravil dr. Gruiča kot prvega predstavitelja nove dobe, ki je nastopila v kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev. Poudarjal je, da ni v tej vojni noben narod pretrpel toliko nadlog in se odlikoval s tako hrabrostjo, kakor Srbi. Predsednik je pripomnil, da so po zmagi nastale nove težkoče in nove naloge, ki jih je treba premagati in rešiti v duhu svobode in humanitete Wilson je končno naprosil poslanika, naj izrazi Njegovemu Veličanstvu kralju Petru in Njegovemu Visočanstvu regentu Aleksandru občudovanje ameriškega naroda, kakor tudi njegovo neomahljivo zvestobo.

Reka jugoslovanska. Belgrad, 28. marca. V poslanske kroge je došla iz Pariza vest, da je mirovna konferenca rešila vprašanje Reke v tem smislu, da pripade kraljevini SHS.

Revolucionarno gibanje v Italiji. Republikanske tendence. Za takojšnji sporazum z jugoslovani. LDU. Curih, 28. marca. (ČTU.) Od italijanske meje se javlja: Vesti o razširjanju revolucionarnega gibanja v Italiji se potrjujejo. Po sklepu milanske konference socijalistične stranke se je po vsej Italiji pričela živahna agitacija izrazito revolucionarnega značaja in z republikanskimi tendencami. Boljševiški preobrat na Ogrskem, o katerem smejo listi vsled še vedno stroge

skega dvora, vila zlobne svoje roke, klicala po pomoči, a bilo je prepozno. Pošast je rohnela dalje, klala in morila ter izpodkopovala tla svoje ječe, svoje neodvisnosti.

Peter je bogatel, dasiravno so se bliščali že na vseh gostilniških prostorih napisi »za berače«. Ljudstvo je postalo trezno. Videlo je pretečo nevarnost, spoznalo pogubo, v katero jo drvi nenasitna pošast. Padli so stari napisi, zginili stanovski naslovi, roka se je bližala roki, srce se je nagibalo k srcu. Uradnik — berač se je nagnil k delavcu — beraču. Vela roka se je oklenila žuljave desnice, suhe in odrevene ustnice so šepetale: »Bratje smo, sinovi in hčere matere zemlje! Vsi smo delavci, ni razlike med nami! Siromakj smo, izmozgani in izžeti berači! Združimo se, pomagajmo si sami! Prosimo zahtevajmo, udarimo!«

Srce je govorilo, sila narekovala. Peter pa je oblastno stopal med svojimi gosti — berači. Ni se mudil ne pri enem ne pri drugem, kajti imel je dosti, potreboval ni ne enega ne drugega.

Kruta vojna pošast, nasičena in napojena, postala je lena in legla je brezobzirno na krvavo zemljo, kjer naj bi se zidali novi državni domovi.

Cilj je bil dosežen. Vse uničeno, poru-

cenzure zelo malo poročati, je naredil na proletarijat kar najglobokejši vtis. V Milan in v Florenco so se sklicali novi kongresi socijalistov in anarhistov. Slabi gospodarski položaj, omejitve v obratih, povzročene po pomanjkanju premoga, in vedno večja brezposelnost razširjajo revolucionarno gibanje. V Rimu so bili prejšnji teden izgrede brezposelnih, ki so demonstrirali proti vladi. Skupino demonstrantov, ki je nosila rdečo zastavo z napisom za boljševizem, so karabinerji obkolili in aretirali več demonstrantov. Pri poizkusih množice, da bi osvobodili aretirance, je prišlo do krvavih spopadov. Ena oseba je mrtva, ranjenih je več. V severni Italiji prihaja položaj tako kritičen, da name-rava vlada pritegniti angleške čete za vzdrževanje reda. Deloma zaplenjena notica »Avantija«, ki naznanja prihod angleške vojaške transportne ladje v severo-italijansko luko, potrjuje ta namen vlade. V tako kritičnem položaju je umljivo pisanje italijanskih listov, ki zahtevajo takojšnji sklep miru in hiter sporazum z jugoslovani.

Dnevne novice.

Oddaja služb, trafik in ustanov za invalide ali svoje padlih. Komisija za preskrbo vračajočih se vojakov v Ljubljani opozarja, da je razpisanih več služb, trafik in ustanov za invalide in svoje padlih in pogrešanih vojakov. Pojasnila daje »Državna posredovalnica za delo v Ljubljani, oddelek za invalide«.

Nove odredbe za potovanja. Uradni list »Narodne novine« priobčuje nastopni razglas: Odreja se uvedba potnih izkaznic za notranji promet na teritoriju kraljestva Srbov, Hrvatov in Slovencev. Vsak potnik mora imeti potno izkaznico, izdano od pristojne krajevne oblasti, če se napoti iz kraja svojega stanovanja.

Nobenih dovoljenj za potovanja čez mejo. Uradno poročajo: Ker so se v Nemški Avstriji in na Mažarskem pojavili neredi in je potovanje nevarno, se do preklica ne bodo izdajala nikaka dovoljenja za potovanje čez mejo. Promet preko Špilja je Nemška Avstrija ukinila.

Usoda naših ujetnikov v Italiji. — 45 **Jugoslovancev na povratku.** V sredo 26. t. m. se je skozi Maribor vozilo na povratku iz italijanskega ujetništva, 45 jugoslovancev, vojaških zdravnikov, medicincev in vojaških duhovnikov. Izmed povratnikov je 12 Slovencev, ostali so Hrvati in Srbi. Med Slovenci se nahaja tudi vojaški župnik Škrjanec, našega 17. pešpolka. G. župnik je bil tako prijazen in je mimogrede našemu uredniku podal sledeče kratke podatke: Prihajamo iz Ottoiano pod Vezuvom. Smo že neprestano 3 tedne na potu. Vozili smo se skozi Švico, Tirolsko in Koroško. Na postaji Schwarzah pri Pongavi smo srečali vlak, v ka-

ljenje tega stanu, kajti bilo ni le telesno, marveč tudi duševno. Okrogla in zdrava telesa, odeta v krasna, po vseh predpisih umerjena oblačila, postala so mršava in blede ogrodja, zavita v zguljene in neokusne krpe.

Pravičen je bil toraj nadoficijal Žane, ko je prelepil vratni napis »za gospodo« z napisom »za berače«. Niti krčmar Peter ni ugovarjal temu početju, kajti on že davno ni več rad občeval s siromašno gospodo, temveč se je raje ukvarjal v sobi »za deželane«. Vedel je pač, kje ima iskati in kje najlažje pride do večjega dobička. Kaj bi uradništvo? Vojna pošast ga je oropala vsega ugleda in dostojanstva. S smešnimi starimi dohodki nikakor ni moglo več obiskovati Petra in njegove sobe »za gospodo«. Redkokdaj je zašel še kdo starih znancev gosposke sobe v Petrovo gostilno in ako je že prišel, sedel je k delavski mizi ali pa ostal v sobi »za deželane«. Izginil je duh poveljevanja in oboževanja. Uradnik se je sramoval svojega stanu in če je le mogel se je pomešal med delavce, kojih poklic je čez noč prekosil uradniškega.

Strupen in krvoleden zmaj pa je divjal dalje. Zmanjkalo je krotine vrvi in postal je svoboden, prost v svojem strašnem početju. Trepetati in tresti se je začel gospoda cesar-

šeno, razdejano! Uničena zemlja, uničeno življenje, zrušena oblast, razdejani zakoni in postave. Stanovi so se zblížali, oklenila jih je vez medsebojne potrebe. Berač eden, berač drugi. Podali so si roke, stopili v vrsto, trkali na okamenela srca, prosili, zahtevali, a zaman je bil ves njih trud, vse njih prizadevanje! In udarila je sila obupanih in izstradanih beračev; bila pa je hujša od vojne pošasti; kajti vodilo jo je geslo: živeti ali umreti. — Padla je ta sila po gospodi, ki si je privoščila zabavo vojnega zmaja, in jo strla ter zmlela v prah. Udarila je Petra in uničila ter razkosala njegovo imetje in premoženje, ukradeno iz beračjih malh. Rušila je griče, zasipala doline ter odpirala oči padlim mogotcem, ki niso hoteli pravočasno vpoštevati in poslušati opravičene prošnje in zahteve izstradanih, zmučenih beračev. Prepozno je bilo spoznanje! Sila je drvela po strmini in ni je bilo mogoče ustaviti. Ona plodovita misel, ona sama pametna odredba in berači bi bili potolaženi, sila bi ne izbruhnila na dan. Tako pa so berači segli po skrajnem, popolnoma pravičnem sredstvu in svet je postal demokratičen, postal je dom ljubezni, enakosti in bratstva, postal je vrh — beračev.

terem se je nahajal bivši cesar Karol v spremstvu angleških častnikov, na potu v Švico. Včeraj smo dospeli v Beljak, kjer smo bili proti našemu pričakovanju ljubeznjivo sprejeti. Beljanci so očitno iskali naših simpatij. Nismo pa smeli naprej preko Trbiža, ampak so nas poslali čez Bruck, Gradec in tu skozi. Gospod župnik živahno opisuje velik preobrat v vedenju Italijanov napram Jugoslovanom. O koncu vojne, pravi župnik, se je naš polk uprl, še dalje prelivali kri za tuje interese. Tedaj smo postali drugi zavezniki Italijanov. Odvedli so naš polk v Trident, od tam v Rivo na Gardsko jezero, kjer se nam je prav dobro godilo. Dobili smo povelje, da se odpeljemo v notranjščino Italije. Še na potu smo se čutili svobodne. Lahki so nas obkladali z vsemi častmi in ljubeznjivostmi. Ko pa smo dospeli v Pishiero, smo doživeli velik prevrat. Sprejeli so nas že kot sovražnike razdeili nas, in nas ločili od možva. Postopali so z nami čim dalje brezobzirneje. Hr na draga — po 6 lir od častnika — na Sveti dan so nam dali konjsko meso. Na naše pritožbe so nam odgovorili, da tudi Avstrijci tako ravnaajo z ujetimi laškimi častniki. Nič ni pomagalo, da smo jim to laž odločno zavrnili. Nas so nastanili v nekem starem gradu, moštvo je ležalo pod šotori. Velede slabe hrane, neugodnega vremena jih je mnogo zbolelo in na tisoče in tisoče umrlo. Umirali so kar pod šotori, ker je bilo samo gotovo število določeno za oskrbo v bolnice. Postopanje z nami vsemi je bilo strogo, dostikrat brezobzirno sovražno. Ako se naši ujetniki tekom dveh mesecev ne povrnejo, tedaj se je bati, da jih bo sploh malo svojo do novino videlo. V Italiji se nahaja še okoli 500.000 ujetnikov, med njimi 100.000 Jugoslovanov, od našega polka približno še 1500 mož, v taborišču pod Vezuvom smo pustili še blizu 180 naših častnikov. Ko je prišlo povelje za povratek za nas, so Lahki najprej izpustili Nemce in Madžare, potem smo se le prišli mi na vrsto. Gospod župnik je tudi omenil nadporočnika dr. Pivkota, ki jih je prišel po naročilu italijanskega vojnega vodstva obiskat. Naši bi bili radi pristopili v jugoslovansko legijo, toda Italjani so se naenkrat premislili, ostati smo morali ujeti sužnji.

Zanimivosti iz Beograda. Prebivalstvo je na Srbskem vobče zelo prijazno in nenavadno postrežljivo. Posebno so naklonjeni Slovencem, katerim so tudi po dialektu mnogo bližji kakor Hrvatom. Če iščeš kako ulico ali hišo in vprašaš kogarkoli na cesti, te kratkoma spremlja v dotično bližino. Življenje po mestu je nenavadno živo, zlasti proti večeru. Avtomobilski promet je velikomestni. Na avtomobilih pa nimajo piščalk, temveč majhne priprave, s katerimi posnemajo vse mogoče divje zverine: volka, hripavega konja, kašljajočega vola, osla itd. Na vsakem večjem križišču cest sedijo dečki, ki snažijo za 2 K cipele (črevlje). Kamorkoli stopiš, povsod ti kričijo kolporterji novin nasproti. Po kavarnah ali gostilnah ni listov, zato pa ti jih ponujajo za 20 para = 50 v na vseh koncih in krajih dečki ali pa invalidi. Zanimivo je tudi, da ni v nobeni gostilni in ne v kavarni nobenih natakarič. Srbsko dekle ne gre služiti. Vsaka srbska rodbina na deželi ima svoje posestvo, ki lahko preredit njene člane, če so marljivi. Na svojih posestvih so Srbi lastni, neodvisni gospodarji in ne pošiljajo deklet v mesta služiti.

Mariborske demonstracije 27. I. 1919. Tisti slovenski dijak ki je bil pri demonstraciji 27. I. 1919 na vogalu Grajske in Gospodske ulice t. j. pred sedanjim hotelom »Union« od demonstrantov pretepen, da mu je tekla kri iz ust in nosa, in katerega je neki iz sprevoda stopivši civilist na prsih zgrabil, naj se takoj zglozi pri policijskem komisariatu v Mariboru.

Odpuščen uradnik. Ivan Bernkopf, nadoficijal pri mestnem knjigovodstvu je bil radi zanemarjanja urada, odpuščen iz službe.

Koncert v našem edinem slovenskem hotelu. Žalostno dejstvo je, da naši mariborski Slovenci obiskujejo koncerte po raznih nemških kavarnah in restavracijah ter z denarjem podpirajo pritepene nemške godce. Temu se je zdaj odpomoglo. Danes zvečer prične koncertirati v našem slovenskem hotelu »Union« prvovrstna umetniška salonska kapela, ki bo vsak večer igrala od 6.—9. ure. Pobiralo se ne bo, kakor to delajo drugje. Pričakujemo, da bo slovensko občinstvo posečalo le ta koncert.

Črni Jurjevci! Ne pozabite na današnji sestanek ob 10. dop. v gostišču »Union« (Tratnik).

Kratka zgodovina Slovencev, Hrvatov in Srbov je izšla v samozaložbi pisatelja Matije Pirc, profesorja v Mariboru. Cena 1 K, po pošti K 1'20. Knjižica podaja na 94 straneh kratek in plastičen pregled zgodovine Jugoslovanov od najstarejših časov pa do današnjega dne, je tiskana na dobrem papirju in ima lično obliko. Ob ujedinenju SHS je vsakemu Slovincu potrebno, da pozna vsaj v glavnih potezah zgodovino troimenskega naroda; zato knjižico prav toplo priporočamo. Dobi se jo v vseh knjigarnah in pri samozaložniku. Pri naročbi posameznih iztisov naj se vpošlje denar pod naslovom Matija Pirc, profesor v Mariboru, obenem z naročbo.

Trgovski tečaj. Člani slovenskega trgovskega in obrtnega društva v Mariboru in drugje, ki so se priglasili pri društvenem odboru, da bi radi obiskovali omenjeni tečaj, naj pridejo zanesljivo v nedeljo, 30. t. m. točno ob osmih zjutraj na državno moško učiteljsko (priljičje). Vsakdo naj prinese s seboj svinčnik. Vhod iz Lutrove ulice. Tečaj za začetnike prične začetkom aprila. Prijave do konca marca v trgovini Weigl (Glavni trg) ali v Čirilovi tiskarni.

Krožku mestnih uslužbencev v Mariboru so darovali: Pavšek Vladimir 40 K, Weigl Vilko, Weigl Ivanka, Bidouc V. po 20 K, Podružnica ljub. kred. banke, Ivanuš A., Horvat Franjo, Veršič Franjo, Vertnik A., Šmid A., Tratnik Ciril po 10 K in Skale Florijan 5 K. Iskrena hvala! Posnemajte!

Stavka nemških železničarjev končana. Danes ponoči so v Nemški Avstriji železničarji prenehali stavkati. Promet z našo državo pa vlada dosedaj še ni dovolila.

Umorjen policijski agent. V petek popoldne je Ivan Gajšek, ki je imel znano afero s tukajšnjim trgovcem Sario, ustrelil v St. Juriju ob j. žel. celjskega polic. agenta Ribariča, ki ga je zasledoval, ter ga smrtonovarno rnil. Ribarič je kmalu na to umrl. Podrobnejše poročilo priobčimo.

Prijet slepar. Policija je aretirala Josipa Löschnigga iz Zg. Pobrežja št. 22. Osleparil je trgovca Maksimilijana Schlesingerja, ki mu je dal 350 kron za sol in vagon krompirja. Ta krompir je Löschnigg prodal za 10.822 kron. S tem denarjem se je Löschnigg lahkomišno zabaval. Včeraj se je peljal s kočijo v spremstvu godcev v Radvanje v gostilno Laufer. Kmalu na to ga je prišla roka pravice.

Dvojno in ameriansko knjigovodstvo. Na Legatovem zasebnem učilišču v Mariboru se prične 1. aprila 1919 oblastveno dovoljen tečaj za dvojno in ameriansko knjigovodstvo. Poučeval bo zato izvrstno usposobljen učitelj. Natančnejša pojasnila v učilišču Legat v Mariboru, Vetrinjska ulica št. 17, I.

Dopisi.

Iz Pobrežja. Glede konjskih in drugih kupcij v Nemško Avstrijo služi toliko v pojasnilo, da se s temi kupcijami nepeča sam g.

Reibenschuh star. marveč njegov sin. Po očelovem zatrdilu, oče teh kupcij sam ne odobrava. Žalost o pa je, da sta tako oče kot sin še danes nagnjena bolj na nemško stran in se veselita, če Pobrežje ne pride pod Jugoslavijo. Pa bo prišlo tudi brez gg. Reibenschuhov.

Porotno sodišče.

Umor poročnika Vidmajerja.

Maribor, dne 29. marca.

Na zatožni klopi sedi Rudolf Štrukelj, rojen leta 1895 v Spod. Dravogradu, železničarski delavec istotam.

Državni pravdnik ga obtožuje:

Rudolf Štrukelj je dne 26. januarja pri Meži zoper Hugona Vidmajerja v namenu ga usmrtiti, s tem, da ga je sunil z nožem v trebuh, tako ravnal, da je iz tega smrt H. Vidmajerja nastopila. S tem je zakrivil hudodelstvo umora.

Razlogi:

Hugon Vidmajer je služil kot poročnik pri topničarjih v Spod. Dravogradu. Radi njegovega odločno narodnega prepričanja in uradnih poslov, ki jih je moral izvrševati, kakor so na primer rekvizicije, so ga okoličanski Nemci Spod. Dravograda že dolgo hudo sovražili. To je vedel tudi sam in opetovano se je izrazil, da se ne čuti varnega ter da se ponoči ne upa nikamor iti, ne da bi imel v roki pripravljen samokres. Dne 26. prosinca se je Vidmajer pripeljal z večjo družbo v gostilno Sitar v Meži pri Spod. Dravogradu, kjer se je že nahajala večja nemška družba. Vidmajer je pustil svoj dvovprežni voz pred gostilno, voz je nadzoroval poročnikov kočijaž, poddesefnik Anton Demant. V gostilni se je prepevalo. Vidmajer je poklical svojega kočijaža v gostilno na okrepčilo. V tem času ko je bil zunaj voz brez nadzorstva, je šel Štrukelj, ki je bil tudi v gostilni tam mimo voza. Štrukelj se je vsel na voz in se odpeljal v sosednjo vas Črneče. Pri Sitarju so kmalo zapazili, da je voz zginil. Vidmajer je kočijažu ukazal, naj gre voz iskat. To je kočijaž tudi storil. V gozdu blizu Mež je srečal na vozu sedečega Štruklja, ki se je vračal že nazaj, ker je našel gostilno, kamor je hotel iti, že zaprto. Kočijaž Demant je skočil na voz, odvezel je Štruklja vajeti in ga prijel za prsi, da ne bi utekel. Tako sta se nekaj časa peljala v smeri proti Mežam dalje. V tem pa ju je srečal poročnik Vidmajer, ki je za Demantom bil zapustil gostilno, da tudi on voz išče. Poročnik je zaklical „Halt!“ in oddal iz samokresa strel v zrak. Nato je velel Demantu, da spravi Štruklja iz voza, kar je tudi storil. Štrukelj je na to, ko je bil na tleh, zaklical: „Kaj ma ta oficir z menoj opraviti!“ in je šel proti poročniku. V istem trenutku je oddal poročnik, ko je bil oddaljen od Štruklja kakih 10 korakov, še en strel, nakar je Štrukelj padel. Ko je Štrukelj ležal na tleh, pristopi k njemu poročnik in je oddal tretji strel. Takoj pa je zaklical: „Demant pomagaj mi, jaz sem ranjen!“ nakar je padel po tleh. Demant je skočil raz voz in naložil ranjenega poročnika na voz ter ga zapeljal do gostilne Sitar, kjer ga je oddal zdravniku. Vidmajer je zadobil potom sunka z nožem v trebuh poldrugi cm dolgo in 1 cm široko rano. Vsled te rane je Vidmajer drugi dan umrl.

O nadaljnem poteku te zanimive, mestoma tudi zelo razburljive razprave, poročamo prihodnjič. Današnja obravnava se je preložila na predlog zagovornika dr. Rapoca v svrhu zaslišanja nadaljnjih prič ter zdravniških izvedencev. Med mnogobrojnimi občinstvom kot poslušalcem smo opazili tudi g. generala Maistra v spremstvu adjutanta nadporoč. g. Cigoja.

Danes in vsak večer koncert v hotelu „UNION“!

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Mariboru

Delniška glavnica 15.000.000 K

CENTRALA V LJUBLJANI

Poslovalnica avstrijske razredne loterije

Rezervni fondi nad 4.000.000 K

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.
 Sprejema vloge na knjižice, tekoči in žiro-račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Rentni davek plača banka sama.
 Izdaja čeke, nakaznice in akreditive.
 Kupuje in prodaja devize, valute, vrednostne papirje itd., eskontira menice, devize, vrednostne papirje itd.
 Daje trgovske kredite pod ugodnimi pogoji in predjame na vrednostne papirje in blago.
 Izvršuje borzna naročila najkulantnije.

Mariborska * podružnica društva štajerskih Esperantistov.

Nov tečaj za začetnike iz

svetovnega pomožnega jezika „Esperanto“

se v kratkem otvori. Pojasnila daje do 7. aprila 1919 načelnik dr. Haas, Sodnijska ulica 14.

Podpisana sta 19. marca otvorila

gostilno v Laiterspergu št. 325

Točila bosta dobra, naravna vina ter postregla s toplimi in mrzlimi jedili.

Priporočata se za obilen obisk

K. V. Neubauer.

Pisalni stroj

se kupi. Cenjene ponudbe pod „Stroj“ na anonžno ekspedicojo Al. Matelič, Ljubljana, Kongresni trg 3 I.

RAZGLAS.

V smislu § 69 občinskega reda za mesto Maribor se javno naznanja, da so proračuni o dohodkih in troških za l. 1919 in sicer:

1. mestnega zaklada
2. tujih v upravi mestne občine se nahajajočih zakladih in
3. ustanovnega zaklada

že sestavljeni in da bodo javno razgrnjeni v mestnem knjigovodstvu štirinajst dni — od 1. aprila do 14. aprila 1919 — občanom v pogled, da vsakdo lahko navede svoje opazke o njih.

Mestni magistrat Maribor, dne 29. marca 1919.

Vladni komisar:

Dr. Pfeifer, l. r.

I. Mariborski bioskop

Tegetthoffova cesta.

V soboto, nedeljo, ponedeljek in torek

popolnoma nov spored!

V sredo nova serija slik.

Predstave se vrše vsaki dan ob 6. in 8. uri, v nedeljah in praznikih ob 1/3., 4., 6. in 8. uri zvečer

Sveže bučno olje

liter po 34 K, surova zrnata kava ter izvrstno pralno milo, se dobiva v vsaki množini v 3—3

trgovini Felber

pod novim mostom.

Mirna begunska družina

išče v slovenskem delu Štajerske zračno, meblirano stanovanje, obstoječe iz kuhinje in 1 sobe in sicer za 1. ali 15. april. Ponudbe na upravnishvo lista pod »Stanovanje 15«.

Jahalni škornji

častniški, elegantni, dobro predvajno delo, kakor častniška surka (Pelzsacco) je na prodaj v Gosposki ulici št. 40, II. nadstropje, vrata 5. 2—2

I. in največja jugoslovanska tovarna za barvanje, kemično čiščenje, pranje in svetlo-likanje perila

barva vedno vsakovrstno blago

čisti obleke

pere vsakovrstno perilo, po katero pošlje brezplačno na dom

svetlolika ovrtnike, zapestnice, srajce.

Jos. Reich Ljubljana

Tovarna: Poljanski nasip št. 4
Podružnica: Šelenburgova ul. št. 3

Poštna naročila se točno izvršujejo.

Semena

vrtnarskega, cvetličnega, gozdnega in vsako vrsto deteljnega, priporoča trgovina z semeni

M. Berdajs, Maribor ob Dr. Solijin trg

Čevlji po K 21.50 do K 40.50

z usnjatimi in lesenimi podplati se dobe, dokler je še kaj zaloge v skladišču tovarne! 6—1

PEter KOzina & Ko., Ljubljana in sicer:

otroški, št. 25 do 28 po K 21.50 ■ dečkiški, št. 29 do 35 po K 27—
ženski, „ 36 „ 42 „ K 36— ■ moški, „ 40 „ 46 „ K 40.50

Prekupci dobe popust. — Priporoča se osebni nakup.

HOTEL IN RESTAVRACIJA

„UNION“

Maribor (preje „Erzherzog Johann“)

Prvi in edini slovenski hotel in restavracija. 40 tujskih sob, nanovo opremljena restavracija, klubova soba z glasovirjem.

Priznana najboljša domača kuhinja; prvovrstna vina in vsak dan sveže pivo.

Za obisk se priporočata

C. in R. Tratnik.